

'De onsterfelijken' door Chloe Benjamin

In *De onsterfelijken* van Chloe Benjamin lezen we over de vier Joodse kinderen Gold, die opgroeien in het New York van de jaren zestig. Zij bezoeken een waarzegster die hen elk de afzonderlijke datum voorspelt waarop zij zullen overlijden. De Amerikaanse schrijfster experimenteert op zeer geslaagde wijze met de gevolgen van die voorspelling voor de verdere levenswandel van de vier kinderen. De jongste broer, de homoseksuele Simon, verbrandt na de dood van zijn vader eind jaren zeventig zijn schepen achter zich en vertrekt naar San Francisco. Hij dompelt zich onder in het nachtleven en wordt danser. Dan beginnen er flyers te verschijnen om te waarschuwen voor de gevolgen van een dan nog onbekende ziekte die op straat wel 'de homokanker' wordt genoemd. Zus Klara wil, net als haar grootmoeder ooit was, mentalist worden. In Las Vegas - inmiddels zijn we beland in de jaren tachtig - bekwaamt ze zich in haar grootmoeders meest ambitieuze truc, de IJzeren Kaken. De oudste kinderen, Daniel en Varya blijven achter met hun moeder. Daniel maakt carrière als legerarts, die in het slop raakt als hij probeert zijn integriteit te bewaren. Varya doet wetenschappelijk onderzoek naar de sterfelijkheid van primaten en wordt door de komst van een journalist geconfronteerd met vragen over haar werk.

Chloe Benjamin laat de lezer als het ware steeds raden naar het antwoord op de vraag of het gebeurde ook was gebeurd als de voorspelling er niet was geweest. En onvermijdelijk vraag je jezelf af, wat voor invloed een dergelijke voorspelling op je eigen leven zou hebben. Mijn hooggespannen verwachtingen - als liefhebber van het genre van de familiegeschiedenis - heeft *De onsterfelijken* echter niet in kunnen lossen. Hoewel niet onaardig, kan het verhaal niet tippen aan andere relatief recente titels binnen het genre zoals *Het achtste leven (voor Brilka)* van Nino Haratischwili en *Pachinko* van Min Jin Lee. De personages van Chloe Benjamin zijn kleurrijk genoeg, maar ik ben - anders dan in voormelde boeken - nooit echt van ze gaan houden. Ik had bovendien gehoopt op een tikkeltje meer magisch realisme, maar het bleef (helaas voor mij) bij de waarzegster. Het filosofische element van het boek maakt het desalniettemin aanbevelenswaardig. Tot slot kan ik de prachtige kافت van het boek niet onvermeld laten.

Uitgever	Meulenhoff, 2019
Pagina's	366
Vertaald	uit het Engels door Maaïke Bijnsdorp en Lucie Schaap (<i>The immortalists</i>)
ISBN	978 9029 092 739

Maart (opening)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

Maart is ook dit jaar weer een volle maand, met internationale vrouwendag op de 8e, de boekenweek eind maart en de landelijke vrijwilligersdag, waar we dit jaar weer aan meedoen, op de 16e. Voor dit laatste zie het bibliotheeknieuws hieronder. Iedereen is welkom! Er zijn veel nieuw verschenen titels te vermelden, met 'oogst' van de poëzieweek en de korte verhalenweek, en de boekenweek op komst. Het is dan ook een hele volle en lange brief geworden.

Van 23 t/m 31 maart is het **Boekenweek**. Zoals altijd zullen er in die tijd door het hele land weer diverse literaire activiteiten plaats vinden. Meer info: <http://www.boekenweek.nl>. Over het thema van dit jaar, **De moeder de vrouw**, is veel te doen geweest. Op de website van de boekenweek staat dan ook een uitgebreide toelichting (verantwoording) op het thema. De bedoeling is, aldus het CPNB, om via de literatuur licht te werpen op het moederschap en het vrouw-zijn, als een ode. Dit is veelal gehoord als een bevestiging van het klassieke beeld: de rol van de vrouw is 'moeder zijn'. Daarnaast is het feit dat twee mannen zijn gevraagd voor het boekenweekgeschenk resp. het -essay bij velen verkeerd gevallen. Tegen de achtergrond dat sinds 2000 slechts drie vrouwelijke auteurs een boekenweekgeschenk hebben mogen schrijven is het zeker met dit thema een moeilijk te verdedigen keuze. Een gesprek tussen de initiatiefnemers van de protest-petitie en het CPNB heeft er voor gezorgd dat, om het thema zo rijk en divers mogelijk neer te zetten en van de Boekenweek 2019 een succes te maken, er -naast het geschenk en het essay- een gedicht van een hedendaagse dichteres als extra promotie door boekhandels en bibliotheken zal worden weggegeven. Na de aankondiging van het thema heeft boekhandel Savannah Bay direct al aangegeven om op zoek te gaan naar een alternatief boekenweekgeschenk en vrouwelijke auteurs daartoe opgeroepen, voor het broodnodig vrouwelijke perspectief als tegenwicht.

De *Boekenweek* viert het boek, en in 2019 boeken over moederschap in het bijzonder. "Iedereen heeft een moeder, hartverwarmend en zorgzaam, streng of afwezig. Fictie en non fictie brachten vele markante moeders voort: via dochters en zonen die schrijven over hun moeder, moeders die schrijven over het moederschap." Op de boekenweek-website staan onder het kopje 'thema' twee lijsten weergegeven: een uitgebreide lijst van ruim 150 oude en nieuwe thematitels, en een presentatie van de ± 45 nieuwe (of opnieuw uitgegeven) boeken bij het thema. Het laat zien dat het een thema is dat ruimschoots leeft, al dan niet mede als gevolg van alle commotie bij de aankondiging ervan.

Zie: <https://www.boekenweek.nl/thema/>

Van **Renate Dorrestein** is in 2017 (ter gelegenheid van moederdag!) het boek *De moeder de vrouw* verschenen. Het is een bundeling van haar eerder uitgegeven romans **Ontaarde moeders** (1992) en **Mijn zoon heeft een seksleven en ik lees mijn moeder Roodkapje** (2006). Beide romans hebben sterke vrouwelijke hoofdpersonen die worstelen met herkenbare problemen en met de vaak complexe relaties tussen moeders en dochters. Opmerkelijk dat Renate Dorrestein is overleden een paar weken voordat de keuze op *De moeder de vrouw* als thema is gevallen.

Een citaat uit een recensie over het boek **De onsterfelijken** van de Amerikaanse schrijfster **Chloe Benjamin** dat in januari dit jaar in het Nederlands uitkwam: "Juist als ze (= een van de hoofdpersonen) moeder wordt, beseft ze hoe onmogelijk het is om elkaar, afkomstig uit verschillende generaties, werkelijk te kunnen doorgronden. Ouderschap is voor haar eenzaamheid, die 'gelijk staat aan de eenzaamheid van de herinnering: te weten dat zij de schakel is tussen een toekomst

die haar ouders nooit zullen kennen en een verleden dat haar kind nooit zal kennen'. Zelf heb je niets anders dan het nu. Reden om ernaar te leven, om te zijn." (Trouw 24-2-2019)

In Trouw is men in februari verder gegaan met de tweewekelijkse serie rond het boekenweekthema, dat ontleend is aan het gedicht van Martinus Nijhoff. Verschillende dichters is gevraagd een gedicht te schrijven en zich te laten inspireren door **De moeder de vrouw**. Het betreffende gedicht staat in zijn geheel afgedrukt en wordt gevolgd door een artikel over en met de maakster van ervan. **Esther Jansma** en **Radna Fabias** waren in februari aan de beurt. De dichter van het Boekenweekgedicht maakt deel uit van de serie en zal rond de Boekenweek haar gedicht presenteren. Zie: <https://www.trouw.nl/cultuur/dichteres-esther-jansma-ja-ik-ga-een-blijje-oude-moeder-woorden~a022100f/>
<https://www.trouw.nl/cultuur/radna-fabias-pelt-vooroordelen-af-noem-je-curacao-een-paradijs-dan-kijk-je-niet-goed-~ad6ddc17/>

De **Internationale Vrouwendag** wordt al ruim een eeuw jaarlijks gevierd op 8 maart. Het landelijke thema voor 2019 is **Heldinnen**. Door het hele land worden verschillende activiteiten georganiseerd, al dan niet rondom het thema. Voor meer info en activiteiten in de buurt: <http://www.internationale-vrouwendag.nl>

*Omdat het dit jaar 100 jaar geleden is dat vrouwen in Nederland kiesrecht verwierven, heeft sopraan **Johannette Zomer** het project **Tranen van Maria** ontwikkeld : een reeks concerten door en voor vrouwen uit diverse culturen en met verschillende achtergronden. Naast het Stabat Mater van Pergolesi bestaat het programma uit middeleeuwse lofzangen van Hildegard von Bingen, enkele delen uit de *Cantigas de Santa Maria* (één van de grootste verzamelingen lofliederen van de westerse middeleeuwse literatuur) en op vrouwen geïnspireerde Arabische en Sefardische liederen. Ook zullen er, als een rode draad door de voorstellingen, getuigenissen van vrouwen van over de hele wereld worden geprojecteerd. Het première-concert is op 8 maart in de Domkerk. Meer

info: <https://www.klassiekemuziek.nl/e/12408/johannette-zomer-de-tranen-van-maria-premiere-utrecht>

*Op 8 maart organiseert stichting Amor Mundi samen met het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis een avond in Amsterdam over **Hannah Arendt** en **Rosa Luxemburg**. Hoe inspireren literatuur en filosofie bij hedendaagse vraagstukken, en wat is de betekenis van beide vrouwen hierbij? Sprekers zijn gevraagd een voordracht te houden over een van beiden of allebei, en dan toegespitst op de vraag hoe zij (ook nu nog) inspireren bij hedendaagse vraagstukken over onderwijs, economie, ecologie, en gelijke verdeling. Uitgenodigde sprekers zijn o.a.: Rosi Braidotti, Marja Vuijsje, Heidi Dorudi, Eva Rovers, Nadia Bouras en **Joke Hermsen**. Van deze laatste (mede-oprichter van Amor Mundi) is afgelopen week het boek **Het Tij keren** uitgekomen, dat ook gaat over **Hannah Arendt** en **Rosa Luxemburg**. Meer

info: <http://amormundi.nl/pdf/Symposium%208%20maart%202019.pdf>

*Filmtheater Springhaver staat op 8 maart in het teken van het thema *heldinnen*. Samen met filmdistributeur Cinemien worden een aantal prijswinnende films gepresenteerd met sterke vrouwen in de

hoofdrol: *L'Avenir*, *Daphne*, *Carol* en *Figlia Mia*. Unieke heldinnen, uit Italië, Amerika, Frankrijk en Groot-Brittannië.

Tijdens het ochtend- of middagblok worden telkens twee films vertoond, en je krijgt een glas prosecco en van Cinemien een goodiebag. Meer info: https://www.springhaver.nl/movies/1792/internationale_vrouwendag_lavenir_daphne

*Het vrouwen netwerk van de Utrechtse universiteit viert 8 maart met een Engelstalige lezingendag. Hoogleraar vrouwenstudies Berteke Waaldijk zal deze niet onomstreden internationale vrouwendag in een historisch kader gaan zetten. Ook zal aandacht besteed worden aan het *Rosanna Fonds*, dat is opgericht door Anneke Smelik en Rosi Braidotti om het vrouwen mogelijk te maken een universitaire opleiding te volgen. De viering is gratis maar ook al volgeboekt, zo begrijp ik. Meer info: <https://www.uu.nl/en/events/international-womens-day-alumni-event-english-sold-out>

Onlangs uitgebrachte titels

- **Normale mensen** van **Sally Rooney** is de opvolger van haar veelgeprezen debuutroman *Gesprekken met vrienden*.

In *Normale mensen* vertelt ze de liefdesgeschiedenis van Marianne en Connell. Beiden groeien op in hetzelfde stadje in landelijk Ierland, waar hun verschillende werelden nauwelijks overlappen. Ze ontmoeten elkaar alleen wanneer de moeder van Connell het huis van Marianne schoonmaakt. Als ze beiden naar het prestigieuze Trinity College in Dublin gaan, blijkt daar dat zich door de jaren heen een diepe band heeft gevormd. De liefdesgeschiedenis wordt verteld in de tegenwoordige tijd, met tijdsprongen tussen de hoofdstukken - soms van vijf minuten, soms van zes maanden - en wisselt voortdurend van perspectief: van Marianne naar Connell en weer terug. Informatie uit flashbacks en herinneringen wordt langzaam prijsgegeven. Uit de Groene Amsterdammer: "Sally Rooney messcherp het gevoelsleven van jongvolwassenen in een

competitieve, verhardende maatschappij te treffen.”

- **Een liefde, in gedachten** van *Kristine Bilkau*: Het is 1964. Samen in een café zitten is voor Antonia en Edgar de hemel op aarde, ze lijken voor elkaar gemaakt. Beiden - aan het einde van de oorlog geboren - dromen van een ander leven dan dat van hun ouders, zonder ontberingen en beperkingen. De wereld leren kennen! Genieten, en vooral anders leven en liefhebben! Edgar krijgt de kans om een exportbedrijf in Hongkong op te bouwen, Antonia zal volgen zodra hij als zakenman voet aan de grond krijgt. Dan komt zijn telegram: Zeg alsjeblieft woning en werk op - prepareer alles voor vertrek in mei - vliegbiljet volgt. Antonia wacht af, zonder werk en huis, met haar bezittingen ingepakt in zeevrachtkisten. Ze schrijft bemoedigende liefdesbrieven en leest die van Edgar, vol beloftes en steeds maar weer uitstel. Na een jaar beëindigt ze hun verlovings. Ze wil niet meer hopen en wachten, maar leven, en dat is moeilijk genoeg. Hoe is haar honger naar vrijheid en onafhankelijkheid te combineren met de wens naar een oprechte relatie? Vijftig jaar later, tijdens het leegruimen van Antonia's woning, vraagt haar dochter zich af waarom haar charmante moeder diep van binnen haar leven lang trouw is gebleven aan haar eerste grote liefde. Een ongeneeslijke en verspilde liefde die haar moeder zich tot het einde toe door niemand had laten afpakken. Ten slotte blijft de vraag: wie is die man die haar moeder nooit kon vergeten en die ze nog maar zelden zag? De dochter wil hem ontmoeten, één enkele keer.

- Eerder schreef *Madeline Miller Het lied van Achilles*. Nu verschijnt van haar het indrukwekkende verhaal over de mythologische heks **Circe**. In het huis van Helios, god van de zon, wordt een dochter geboren. *Circe* is een vreemd kind, en zonder de goddelijke uitstraling van haar vader wordt ze uitgestoten door haar familie. Geïsoleerd wendt ze zich tot de gewone stervelingen voor gezelschap, waarbij ze een kracht ontdekt die verboden is voor de goden: hekserij. Wanneer de liefde haar ertoe brengt een vervloeking uit te spreken, stuurt Zeus *Circe* naar een verlaten eiland, waar ze haar vaardigheden verder ontwikkelt. De wereld is echter een gevaarlijke plaats voor een vrouw alleen, en met haar onafhankelijkheid roept *Circe* de toorn van zowel mannen als goden over zich af. Om te beschermen wat haar het meest dierbaar is, moet *Circe* al haar krachten aanwenden.

- **Roadblock** van *Pauline Genee* is haar 2e roman en heel anders dan *Duel met paard*. Trouw noemt het “Een indringende, ernstige symbolische ideeënroman.” Bij een roadblock valt een vrouw in handen van een gewapende groep, die haar afzondert van haar mede-verkiezings-waarnemers en ver van de bewoonde wereld op een kale berg in gijzeling neemt. Daar maakt ze de balans op van haar leven, terwijl ze heen en weer geslingerd wordt tussen hoop en vrees. Heeft ze de juiste keuzes gemaakt? Krijgt ze de kans om een en ander recht te zetten t.o.v. haar geliefde, van wie ze na een tumultueuze relatie afscheid had genomen?

- In haar debuut **Niemand keek omhoog** vertelt *Evelien Vos* bijna achteloos over het leven van haar hoofdpersoon. Over het moeizame contact met haar ouders, haar zoektocht in de liefde, haar leven in Madrid waar ze als vertaalster probeert een bestaan op te bouwen, de relatie met haar broer. Zelfs als er een bomaanslag op vliegveld plaatsvindt waarbij haar broer gewond raakt, registreert ze, zonder te vervallen in superlatieven de gebeurtenissen. Ze kiest ervoor om te vertellen en nauwelijks te psychologiseren. Er lijkt geen woord te veel te zijn gebruikt, wat ervoor zorgt dat de roman langzaam maar zeker onder de huid kruipt.

- Eveneens een debuut: *Mariken Heitman* onderzoekt in **De wateraap** het zachte verzet van een eenling tegen het keurslijf. Hoe word je mens, als dat betekent: vrouw of man zijn? Biologiestudente Elke heeft geen idee. Ze helpt haar oudtante in de tuin: ze zaait bieten, stekt kool en wiedt onkruid. In de tuin wordt volop gegroeid en gestorven, dit alles met een vanzelfsprekende overgave die Elke vreemd is. Het ontbreekt haar aan iets, een bondgenoot, iemand om zich aan te spiegelen en die haar bewijst dat het kan: sluimeren tussen man en vrouw, werkelijkheid en verbeelding, tussen toen en nu. Haar fascinatie voor de wateraap, een evolutionaire maar onbewezen link tussen aap en mens, stuurt haar naar Wenen. Een zoektocht naar verwantschap en oorsprong volgt. “Poëtisch, mooie sfeerimpressies, origineel, ontroerend, mooi gelaagd en zet aan tot nadenken.. Echt een heel, heel mooi boek!” (van bol.com). Ook een mooie recensie in Trouw.

- Van een heel andere orde is **Dina's Erfenis** van *Herbjørg Wassmo*. De Dina trilogie is een meeslepende vertelling uit de 90-er jaren over Dina en haar familie, die zich afspeelt in het 19de eeuwse Noorwegen. Nu is er een vervolg, dat de spanning van de trilogie weet terug te halen en ook daadwerkelijk een nieuw hoofdstuk toevoegt als in 1890 bij een brand in de herenboerderij Dina is omgekomen. Op haar begrafenis leest kleindochter Karna een nagelaten brief voor waarin Dina de moord bekent op haar echtgenoot Jacob en haar minnaar Leo. Karna weigert na deze gebeurtenis te praten. Om haar van het trauma te genezen, neemt stiefmoeder Anna haar mee naar een inrichting in Kopenhagen. Daar raakt Karna echter steeds dieper in haar wanen verstrikt. Ook Anna blijft niet onaangedaan. Voor Anna is de vrijgevochten, wilskrachtige Dina

het voorbeeld van hoe een vrouw haar zelfstandigheid kan opeisen.

- **Al mijn vaders** van *Mira Feticu* gaat over de Roemeense Myra die schrijft en als Dante-specialiste doceert aan de Universiteit van Amsterdam. Haar geboortedorp heeft ze allang achtergelaten, maar de demonen uit haar jeugd blijven Myra achtervolgen. Alleen in de literatuur vindt ze troost. Vooral bij Dante, die alle klootzakken genadeloos naar de hel stuurt en niets en niemand vergeeft. Dan verdwijnt Myra onder verdachte omstandigheden. Zowel haar collega als ex-man, met wie ze opnieuw zou gaan trouwen, worden verhoord. De 'bekenntnissen' van de twee mannen die op geen enkele wijze verantwoordelijk gehouden wensen te worden voor de verdwijning van Myra worden hoofdstuksgewijs afgewisseld met Myra's eigen kijk op haar leven. Ze zoekt toenadering tot haar vader, haar moeder en anderen die haar in het verleden tekortgedaan hebben, in de hoop rust te vinden.

Verhalen

- *Leonora Carrington* is vooral bekend als een surrealistische kunstenares, hoewel, weinigen kennen haar. Op haar schilderijen nemen visioenen, dromen en symbolen een grote plaats in. Ook haar korte verhalen, die ze haar hele leven schreef, zijn gekenmerkt door motieven uit de Keltische en Midden-Amerikaanse mythologie, fantasieën uit nachtmerries en de mystieke kant van het alledaagse leven. Zonder een duidelijke plot schets ze vooral een vijandige of onbegrijpelijke omgeving. Ter gelegenheid van haar honderdste geboortedag zijn haar verhalen voor het eerst verzameld, **Alle verhalen**.

- **Je weet dat je dit wil** van *Kristen Roupenian* is een prikkelende verhalenbundel over seks, daten en het moderne leven. De verhalen gaan over vrouwen thuis, op het werk, op een date, bij de dokter, met hun gezin en met hun vrienden. Vrouwen die worstelen met lust, boetedoening, schuld en woede. De verhalen fascineren maar wekken ook afkeer op, angst en verrukking, weerzin en opwinding. De bundel laat zien dat Kristen Roupenian een gedurfde nieuwe stem is in de Amerikaanse literatuur. In een geestige, bijtende, ironische en expliciete stijl verkent ze de verstoorde machtsverhouding tussen mannen en vrouwen - en doet er nog een schepje bovenop.

- **Veenland**, een verhalenbundel van *Daisy Johnson*, speelt zich af in de moerasgebieden van Engeland en verleent het platte, naargeestige landschap een rijke, broeierige atmosfeer. Het is een plek waar dieren en mensen samensmelten, waar vreemde metamorfosen plaatsvinden, waar mythe en donkere magie zich nog ophouden. Hier kan een tienermeisje zichzelf uithongeren tot de vorm van een paling. Een huis kan verliefd raken op een meisje. Een jongen kan terugkeren uit de dood als een vos. Met een frisse en volstrekt eigentijdse stem legt de Britse schrijfster in haar debuut de verhalen bloot van vrouwen die de grenzen van hun kracht opzoeken.

Non fictie

- **V. van vulva tot vagina**. *Mariah Mansvelt Beck, Sarah van Binsbergen, Meredith Greer, Emma Curvers, Persis Bekkering, Tineke Kuiperse en Bregje Hofstede* "...hebben dit boek gemaakt om een einde te maken aan de schaamtecultuur en de onzekerheden die onwetendheid en schaamte met zich meebrengt." Ze schrijven over alles wat je moet weten over de vulva - van pilmoetheid, menstruatiemanagement, uitstrijkjes, HPV, anticonceptie, seks, bevallingen, orgasmekloof, tot de overgang - om te empoweren en het vrouwelijk lichaam nou eindelijk eens écht op de kaart te zetten. Zodat je gesprekken durft aan te gaan met vriendinnen, partner of huisarts.

- In **De hoogste tijd. Een eeuw vrouwenkiesrecht** schrijven *Monique Leyenaar, Jantine Oldersma* en *Kees Niemöller* over de strijd voor het vrouwenkiesrecht en de vele karakteristieke personen die erbij betrokken waren. 'Het is de hoogste tijd dat vrouwen in Nederland eindelijk volledig kiesrecht krijgen', schreef het Algemeen Handelsblad in 1918. Een jaar eerder kregen vrouwen al het passief kiesrecht: ze mochten op kieslijsten staan en konden gekozen worden. In 1919 volgde het actief kiesrecht: vrouwen mogen voortaan ook zelf naar de stembus. Aan die wetswijziging ging een hevige strijd vooraf tussen voorzichtige geleerden en ondernemende vrouwen, welsprekende parlementariërs, stellige theologen en precieze juristen. De 3 politicologen staan ook stil bij de gevolgen. Wat deden de vrouwen die het kiesrecht hadden veroverd ermee? Zijn ze gaan stemmen en zo ja, op wie? Hetzelfde als de mannen, of toch anders? Zijn ze de politiek in gegaan en zo ja, wat zijn ze daar gaan doen? Waren ze wel welkom in de politieke arena?

Poëzie:

- **Fantoommerrie** is de nieuwe dichtbundel van *Marieke Lucas Rijneveld*. De titel suggereert dat er een samenhang is met haar eerste zeer goed ontvangen bundel *Kalfsvlies* waarvoor ze de C. Buddingh' Prijs voor het beste poëziedebuut van 2015 won. Deze bundel is echter een nieuwe verkenning in haar universum, dat paradoxaal genoeg aan de ene kant compleet onnavolgbaar is, maar aan de andere kant ook onmiddellijk herkenbaar en altijd eigen.

- **Vruchtwatervuurlinie** is het poëziedebuut van actrice en beeldend kunstenaar *Roberta Petzoldt*. De titel intrigeert, wat

gaat er komen? Scherpe, fantastische en schurende beelden. Eigentijdse poëzie met af en toe klassieke regels. Gedichten die gaan over het verlangen om meer te zijn dan je bent en jezelf dieper te kennen. Baby's en soldaten.

- ***Ik zag een man met een bos bloemen naar de Nieuwstad gaan*** is het poëziedebuut van *Lilian Zielstra* (1991). Zij was stadsdichter van Groningen in 2017 en 2018, huisdichter van de Rijksuniversiteit Groningen (2013/2014) en won de Frans Vogel Poëzieprijs. In haar bundel loopt ze door de stad en ziet dingen. De stad biedt verhalen en stillevenen, de huizen geven de mens een fundament. Er vallen ook lessen te leren. En dan is daar die man met een bos bloemen op een plek waar je dat niet verwacht. "Originele gedichten van een dichteres met veel talent."

Activiteiten en boeken-nieuws in Utrecht en daarbuiten:

- Marjet Douze (oud-adjunct-directeur van Atria en bibliothecaresse) heeft als gastconservator de tentoonstelling ***Vrouwen Stemmen*** samengesteld over 100 jaar vrouwenkiesrecht. Voor dit vrouwenkiesrecht hebben vrouwen zich jarenlang moeten inzetten. Deze historische tentoonstelling, die van 4 t/m 28 maart te zien is in het Stadskantoor Utrecht, toont de landelijke én de Utrechtse strijd voor vrouwenkiesrecht. In mei zal de tentoonstelling te zien zijn in het Stadhuis (op de Stadhuisbrug). Marjet Douze is een goede bekende van de vrouwenbibliotheek en motor achter het initiatief om als herinnering aan de invoering van het kiesrecht een gevelsteen te plaatsen bij het Stadhuis. Gilde Utrecht gaat een themastadswandeling maken die de wandelaar langs de huizen en werkplekken van Utrechtse vrouwen voert, die zich hebben ingezet voor vrijheid, gelijkheid en het actieve (vrouwen)kiesrecht.

Meer

info: <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/vrije-tijd/culturele-activiteiten-en-tentoonstellingen/vrouwen-stemmen-1919-2019-100-jaar-vrouwenkiesrecht/>

- Ze zijn er ook dit jaar weer, de 3 dames van *Maatschappij Discordia* met op 14, 15 en 16 maart een volgende ***Weiblicher Act, nr 9, L'Amour Duras***. Tot nu toe stonden vrouwen vrouwen als Iokaste, Lady Macbeth en Marguerite Gautier centraal, die ze een andere afloop van hun levensverhaal gunden. Nu beginnen ze met een serie over *De Liefde*, zoals die door vrouwen wordt beschreven. In dit eerste deel *L'Amour Duras* verdiepen ze zich in het werk van Marguerite Duras (1914-1996). Als geen andere schrijfster was ze haar hele leven hartstochtelijk bezig om de liefdeservaring onder woorden te brengen in allerlei variaties: het jonge meisje en de oudere minnaar, de afwezige geliefde, de incestueuze liefde, de driehoeksverhouding en uiteindelijk de grote liefde met de veel jongere (homoseksuele) man. In deze voorstelling zullen ze fragmenten uit haar romans en toneelwerk associëren met eigen verhalen om zo tot een voor hen kloppend beeld van dit grote fenomeen Liefde te komen. Meer info: <https://www.theaterkikker.nl/agenda/weiblicher-akt-9-lamour-duras/>

- Sinds 8 februari is op NPO 2 (en NPO Start Plus) de verfilming te zien van Elena Ferrante's eerste deel van de Napolitaanse romans, ***De geniale vriendin***. In 8 afleveringen wordt het verhaal verteld van hartsvriendinnen én tegenpolen Elena en Lila tegen de achtergrond van het arme en sombere Napels in de jaren 50. De serie begint wanneer Elena, een vrouw op leeftijd, midden in de nacht wakker wordt gebeld over de verdwijning van haar beste vriendin. Het is het moment waarop zij besluit de geschiedenis van hun bijzondere vriendschap op papier te zetten. Meer info en interview: <https://www.vpro.nl/cinema/lees/artikelen/interviews/series/2019/Nieuwe-serie-de-geniale-vriendin.html>

- Op 7 maart speelt in de Stadsschouwburg Utrecht de voorstelling ***Odisseia***, een rockende road trip door het landschap van moderne vrouwen in relatie tot de al of niet van zijn voetstuk gevallen held. Het is een vierenhalf uur durende theaterervaring (incl. twee pauzes) geïnspireerd door het bekende verhaal over Odysseus. Het publiek neemt de plaats in van de afwezige held en de acteurs vertolken de verschillende personages op diens pad. De spelers verweven hun persoonlijke herinneringen, twijfels en dromen met de verhalen van personages uit de originele verzen. In deze unieke en humoristisch voorstelling vertegenwoordigt *Odisseia* het vrouwelijk perspectief, waarbij nieuw feminisme en de MeToo discussie heel intelligent met elkaar worden verbonden. *Odisseia* komt in het kader van het Explore Festival, een reeks gedurfde voorstellingen op het gebied van dans, theater en performance die de huidige stand van het mondiale theater representeren. Meer

info: https://stadsschouwburg-utrecht.nl/agenda/2018-19/odisseia/?utm_source=crm&utm_medium=e-mail&utm_content=Nieuwsbrief&utm_campaign=19-02-15%20Nieuwsbrief%20Explore%202019_Odisseia

- Op 13 maart speelt de dansvoorstelling ***W***, het spiegelbeeld van het eerdere *M*. Ze worden beide beschreven als choreografieën op het kruispunt van dans en de filosofie van Nietzsche. ***W*** is een stuk waarin vijf danseressen de kracht, woede en wellust voelbaar maken die in de mythes en archetypes rond vrouwen nadrukkelijk aanwezig zijn. Op een moderne bewerking van Wagners liefdesdrama 'Tristan und Isolde' wordt onze obsessieve zoektocht naar de waarheid

getoond, nu vanuit het vrouwelijk perspectief. Meer

info: https://stadsschouwburg-utrecht.nl/agenda/2018-19/w/?utm_source=crm&utm_medium=e-mail&utm_content=Nieuwsbrief&utm_campaign=19-02-15%20Nieuwsbrief%20Explore%202019_W

- 'Sterke vrouwen in straffe tijden' is het motto van de *NachtHexenreeks*, waarvan nu deel twee op 28 maart te zien in de Stadsschouwburg. De creaties zijn een rechtstreekse ode aan vrouwen en gebaseerd op het angstaanjagend succesvolle, Russische nachtbommenregiment 'Taman' uit de Tweede Wereldoorlog die - van piloten tot technici - uit louter vrouwen bestond. Met lichte zweefvliegtuigjes bombardeerden zij met succes de Duitse stellingen. In totaal kwamen 30 nachtheksen om in de oorlog. Deel 1 plaatste Jeanne d'Arc in het nu. ***NachtHexen II: la Parisienne*** is een multidisciplinaire voorstelling, gebaseerd op een persoonlijk verslag van de Parijse jonge vrouw die verslag doet van de sfeer tijdens de nacht van de aanslagen van 13 op 14 november. Meer

info: [https://stadsschouwburg-utrecht.nl/agenda/2018-19/nachthexen-ii-la-parisienne/?utm_source=crm&utm_medium=e-mail&utm_content=Nieuwsbrief&utm_campaign=19-02-15%20Nieuwsbrief%20Explore%202019_NachtHexen%20II%20%20La%20Parisienne\)&guid=xSg/2TU4fsCpfqfWr2rD3WMONZ9AM5Ku](https://stadsschouwburg-utrecht.nl/agenda/2018-19/nachthexen-ii-la-parisienne/?utm_source=crm&utm_medium=e-mail&utm_content=Nieuwsbrief&utm_campaign=19-02-15%20Nieuwsbrief%20Explore%202019_NachtHexen%20II%20%20La%20Parisienne)&guid=xSg/2TU4fsCpfqfWr2rD3WMONZ9AM5Ku)

Bibliotheeknieuws:

- Op zaterdag 16 maart doen wij weer mee met de jaarlijkse landelijke ***vrijwilligersdag, nldoet***. Iedereen die een dagje ergens wil meehelpen kan zich aanmelden voor een project. Wij hebben twee klussen. Om te beginnen weer een voorjaarsschoonmaak van alle boeken en kasten, en wat andere kleine opknopklusjes binnen. Als het weer meewerkt willen we ook naar buiten, de tuin opknappen. Tussendoor is er genoeg tijd voor koffie, thee, lunch en onderling contact. Meer info en aanmelden kan via: <https://www.nldoet.nl/klus/38149>

We zijn we op zoek naar iemand die boeken in de catalogus wil invoeren. Dat kan gewoon thuis achter de computer op basis van de lijst met nieuwe boeken die bij de bibliotheek binnen komen. Het zou fijn om te kunnen laten weten welke recente boeken (zie bijv hieronder) in de collectie zitten. Dus als je bij dit klusje zou willen helpen, laat het ons weten! (info@vrouwenbibliotheek.nl)

Nieuwe boeken in de bibliotheek

De vorm van Ierland van Truus Rozemond, *Schokland* van Saskia Goldschmidt, *Adam* van Wanda Reisel, *De dochter van Crusoe* van Jane Gardam, *Onorthodox* van Deborah Feldman, *De paradox van geluk* van Aminatta Forna, *De kunst van het verliezen* van Alice Zeniter, *We zullen niet te pletter slaan* van Nina Polak, *Maanshaduw* van Aminatta Forna, *De repetitie* van Eleanor Catton, *Spiegelmoeders* van Judith van der Wel, *De hoogste tijd. Een eeuw vrouwenkiesrecht* van Monique Leyenaar, *Normale mensen* van Sally Rooney

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd:

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/02/07/op-jouw-bruiloft-door-carson-mccullers/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/02/11/1001-vrouwen-in-de-20ste-eeuw-door-els-kloek/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/02/14/vrouw-aan-de-piano-door-veerle-janssens/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/02/18/sikkel-door-ruth-lillegraven/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/02/20/toekomstig-huis-van-de-levende-god-door-louise-erdrich/>

De ***leenbijdrage voor 2019*** is vanwege de btw verhoging vastgesteld op **€ 26,-**. Je kunt hiervoor vanaf nu en het hele volgende jaar onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van *Stichting Es Scent* ovv naam en '***leenbijdrage 2019***'. Meer overmaken om de vrouwenbibliotheek extra te ondersteunen mag natuurlijk altijd. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden, de nieuwsbrief is ook te lezen via onze website. Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 26 februari 2019

Februari (opening)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

Dit jaar is het 100 jaar geleden dat het actieve kiesrecht voor vrouwen in Nederland werd ingevoerd. Een groot aantal vrouwenorganisaties heeft de krachten gebundeld en het Comité **100 Jaar Vrouwenkiesrecht** opgericht. Het Comité wil de impact en zichtbaarheid van 100 jaar vrouwenkiesrecht vergroten en roept individuen en organisaties op om aandacht te besteden aan de viering van 100 jaar vrouwenkiesrecht. Tot 1917 mochten alleen bemiddelde en goed opgeleide mannen stemmen. In 1917 kregen alle mannen vanaf 25 jaar kiesrecht. Ook kregen in 1917 vrouwen het recht om gekozen te worden (het passieve kiesrecht). In 1919 volgde het actieve recht van vrouwen om zelf te stemmen en het aantal kiezers steeg met 117 procent. Nederland was hiermee een stuk vroeger dan België (1946) en Zwitserland (1972), maar later dan bijv. Nieuw Zeeland (1893), Finland (1906) en Noorwegen (1913). Daarnaast is ook de leeftijd voor deelname aan verkiezingen in de afgelopen eeuw een aantal keren veranderd. In 1919 lag de stemgerechtigde leeftijd op 25 jaar, in 1946 werd dat 23 jaar, in 1965 werd de leeftijd verder verlaagd naar 21 jaar en vanaf 1972 mogen jongeren vanaf 18 jaar naar de stembus.

Hieronder een aantal activiteiten over 100 jaar vrouwenkiesrecht; op 24 januari is in Utrecht al een avond gehouden over '100 jaar vrouwen in de politiek'.

- Op vrijdag 1 februari wordt in het Tweede Kamergebouw in Den Haag de fototentoonstelling geopend *Vrouwen hebben nooit stil gezeten*. Voorafgaand aan de opening wordt een mini-symposium gehouden (*verleden-heden-toekomst*) en een bijeenkomst op de Hofplaats.

- Op donderdag 9 mei vindt de landelijke viering van 100 Jaar Vrouwenkiesrecht plaats met allerlei activiteiten in het Groninger Museum, precies 100 jaar nadat de wet Jacobs werd aangenomen door de Tweede Kamer, waardoor vrouwen actief kiesrecht verwierven. Er zullen allerlei activiteiten zijn die bekendheid geven aan de massale wijze waarop vrouwen (en mannen) in actie zijn gekomen om hun gelijke recht op politieke en maatschappelijke deelname op te eisen. Tegelijkertijd opent de tentoonstelling *Strijd! 100 jaar Vrouwenkiesrecht* en verschijnt het boek van Mineke Bosch hierover. Mineke Bosch is medesamenstelster van de tentoonstelling, biografe van Aletta Jacobs en zal die dag een lezing houden, georganiseerd door Atria.- Op vrijdag 27 september, de dag dat precies 100 jaar eerder de Vereeniging Voor Vrouwenkiesrecht hun 'overwinning' in het Concertgebouw vierden, zullen Atria en de Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA) samen allerlei activiteiten in Amsterdam organiseren, en ook een tentoonstelling in de OBA inrichten

- In Utrecht worden bij Utrecht in Dialoog verschillende avonden georganiseerd om met anderen in gesprek te gaan over vrouwenkiesrecht en andere vrouwenrechten. Meer

info: <https://www.utrechtindialoog.nl/100-jaar-kiesrecht>/https://www.tijdschriftlover.nl/politiek_en_maatschappij/nederland_viert_100_jaar_vrouwenkiesrecht

Op de website van Atria staan een flink aantal artikelen over het vrouwenkiesrecht en korte biografieën over de vrouwen die erbij betrokken waren als *Wilhemina Drucker*, *Aletta Jacobs*, *Lizzy van Dorp*, *Mia Boussevain*, *Marie Boussevain-Pijnappel*, *Miel Coops*, stuk voor stuk de moeite waard om te lezen. Al deze vrouwen waren betrokken bij de Vereeniging voor Vrouwenkiesrecht (VVK 1894-1920) of de Nederlandsche Bond voor vrouwenkiesrecht (1907-1920) en hebben zich dus actief ingezet voor dit vrouwenrecht. Daarnaast hielden zij zich overigens met veel andere vrouwenbelangen bezig, als gezondheidszorg, onderwijs en een gelijkwaardige positie van vrouwen ten opzichte van mannen. Meer info: <https://atria.nl/tag/100-jaar-vrouwenkiesrecht/>

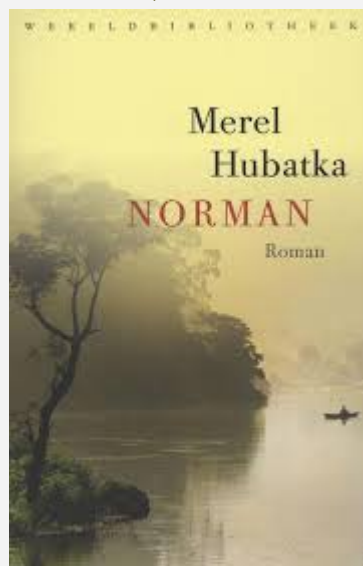

En dan iets heel anders: op 31 januari is het **Gedichtendag**. Een dag die sinds 2000 wordt georganiseerd door Poetry International Rotterdam en die hét poëziefest van Nederland en Vlaanderen wordt genoemd. Het is tevens de start van de **Poëzieweek** waarin op vele plaatsen allerlei poëtische activiteiten zullen plaatsvinden. Meer info: <https://www.poezieweek.com>

Dagblad Trouw is een tweewekelijkse reeks begonnen met gedichten over het boekenweekthema '**de moeder de vrouw**'. Op de volgende pagina staat een artikel over en met de maakster van het gedicht. Neeltje Maria Min was de eerste op 5 januari, daarna volgde Kira Wuck. Leuk om te lezen, zowel het gedicht als het gesprek.

Onlangs uitgebrachte titels

- In **Norman**, de debuutroman van *Merel Hubatka*, reist de 20-jarige Norman Taborsky naar Nederlands Nieuw-Guinea om er bestuursambtenaar te worden. Het is 1959 en het Nederlands gouvernement is hard aan het werk om de Papoea's op weg te helpen naar zelfstandigheid en onafhankelijkheid.

Norman krijgt een buitenpost in Akimoega toegewezen. Daar moet hij de Papoea's overhalen hun boomhutten te verlaten en zich in de moerassige laaglanden te vestigen - een moeizaam proces. Af en toe verneemt hij wat nieuws uit zijn oude wereld maar hij is vooral bezig met het lot van de Papoea's. Ook als er Nederlandse marineschepen arriveren en Indonesische parachutisten het oerwoud infiltreren. Terwijl er een oorlog dreigt tussen Indonesië en Nederland breekt er in de jungle malaria uit, leeft er een oude stammenstrijd op, begeeft zijn radio het, probeert de vrouw van zijn baas hem te verleiden, krijgt hij een machinegeweer cadeau en verliest hij alles wat hem lief is. Norman zet zijn leven op het spel om te redden wat hij nog redden kan. Meer info: <http://merelhubatka.nl/roman/>

- *Carson McCullers* (1917-1967) werd beroemd met *The heart is a lonely Hunter*, *The Member of the Wedding* wordt echter beschouwd als haar meesterwerk. Deze maand verscheen een hervertaling, **Op jouw bruiloft** (*Die wonderlijke zomer in 1946*). Het verhaal draait om het 12-jarige meisje Frankie, dat zo wanhopig ergens bij wil horen dat ze verliefd wordt op haar broer Jarvis en zijn verloofde, én op hun aanstaande bruiloft. Ze denkt er zelfs deel van uit te (gaan) maken. Heel geloofwaardig schrijft de Amerikaanse over de eenzaamheid en het in de war zijn van Frankie. Ook de lome zomersfeer in de zuidelijke staten wordt prachtig neergezet.

- **Ons leven in de bossen** is een nieuwe dystopische roman van de Franse *Marie Darrieussecq*. Een vrouw heeft zich teruggetrokken in de bossen, op de vlucht voor een vijandige maatschappij. Ze zit er te schrijven. En ze heeft daar haast mee, want haar lichaam en de wereld om haar heen verkeren in een staat van afbraak. Voorheen werkte ze als psychologe. De mensen met wie ze zich in de bossen heeft verschanst zijn drop-outs die offline zijn gegaan en hun geïmplanteerde chip hebben verwijderd. Ze behoren tot de geprivilegieerde groep die in het bezit is van 'een andere helft'. Een kloon. Maar zijn ze wel zo geprivilegieerd?

- In **Nicolaas en de verdwijning van de wereld** van *Anne Eekhout* heeft de 8-jarige hoofdpersoon alle stripboeken over De Adelaar, een superheld die het opneemt tegen bovennatuurlijk sterke vijanden, al honderd keer gelezen. Zijn vader werkt hard, zijn moeder heeft haar eigen problemen en is vaak onbereikbaar voor Nicolas. Op een doodgewone middag komt er een verontrustende boodschap: een zwart gat is onderweg naar de aarde. De kans dat de mensheid en alles

daaromheen zal worden weggevaagd is groot. Nicolas, worstelend met het verschil tussen fantasie en hoop, besluit net als De Adelaar alles op alles te zetten om de ramp af te wenden. Maar hoe red je de wereld als je acht bent?

- Zeven jaar na haar debuutroman *Over het kanaal* is van de Vlaamse *Annelies Beck* een nieuwe roman verschenen. **Toekomstkoorts** gaat over de droom van een paar Belgische mensen die zo'n 100 jaar geleden in navolging van de kolonisatie in Congo iets dergelijks wilden uitproberen in een uithoek van Brazilië. Een Belgische man neemt als eerste stap een vleesfabriek over en gaat vanuit daar verder. Daarnaast speelt het verhaal van twee hedendaagse architecten die in dezelfde streek de kans krijgen om de wereld opnieuw in te richten en een ideaal vorm te geven, maar met de vraag hoe ver ga je en ten koste van wie?

- In **Adam** van Wanda Reisel wordt het karakter gevolgd van iemand die vindt dat de wet niet voor hém geldt en daarmee weg denkt te komen. Adam Landau wil uit de fatale cirkel van zijn bestaan breken. Als er onder zijn ogen een aanslag wordt gepleegd, komt hij tot een drastisch besluit om zijn geluk af te dwingen. Hij bedenkt een meesterplan, sluist in het geheim miljoenen naar banken in het buitenland, en begint aan een tocht door de steeds grenzeloze wereld, van Amsterdam, via Zürich en Shanghai, om zich terug te trekken in een doodstil fjord in Noorwegen. Tegen deze achtergronden worstelt hij met de consequenties van zijn daad en zijn zo gewenste vrijheid. Wat zijn goed en kwaad in een wereld die zijn morele grenzen almaar oprekt?

- Voor **Onderdak**, de 2e roman van *Elisabeth van Nimwegen*, 'moet je wel even gaan zitten, want het is een intens, veeleisend verhaal, schrijft Trouw. Een vrouw wil uit haar dagelijks leven verdwijnen. I.p.v. naar een congres in Helsinki verbergt ze zich stiekem in een slaapzak op de zolder van haar eigen huis. Ze bestudeert in het donker de bewegende, troebele sliertjes die je ziet als je je ogen dichtknijpt, overdenkt wat er gebeurd is op de ochtend dat ze vertrok, en hoe het zover heeft kunnen komen. Levend op de vierkante meter dringt ze door tot het diepst van haar gedachten, terwijl ze voor de buitenwereld de schijn ophoudt van een normaal leven. Elisabeth van Nimwegen ontleedt het leven van haar hoofdpersoon tot op het bot en heeft een zedenschets geschreven, die catharsis en dikke middelvinger tegelijk is.

- **De onsterfelijken**, de 2e roman van *Chloe Benjamin* is in de V.S. een groot succes en kreeg er complimenten als 'betoverend', 'grenzeloos ontroerend' en 'stijlvol, helder proza'. Het speelt zich in 1969 in New York. De broers en zussen Gold krijgen als kind hun sterfdatum te horen van een helderziende. De voorspelling heeft grote gevolgen voor hen in de vijftig jaar die volgen en allevier proberen ze op eigen wijze het lot te bezweren: oogappel Simon vlucht naar de westkust, op zoek naar de liefde in San Francisco. De dromerige Klara wordt illusionist in Las Vegas. Oudste zoon Daniel zoekt naar zekerheid als legerarts in de jaren na 9/11. En de serieuze Varya probeert de grens tussen de wetenschap en onsterfelijkheid te breken.

- In **Ze kwam uit Marioepol** doet *Natascha Wodin*, een Duitse schrijfster met Oekraïens-Russische wortels, onderzoek naar het verleden van haar moeder. Toen Natascha tien jaar oud was, pleegde haar moeder zelfmoord. De vraag naar haar moeders leven wordt een obsessie voor de dochter, die het pas op latere leeftijd, met behulp van internet, aandurft op zoek te gaan naar het verleden van haar moeder. Ze komt heel veel te weten, over het verleden in het Oekraïense Marioepol aan de Zwarte Zee, over voorouders en familieleden, over de ondergang van haar (aristocratische) familie door de stalinistische terreur, over de gruwelijke jaren als dwangarbeidster in het Derde Rijk. Steeds kleiner worden de cirkels om haar moeder heen - maar het middelpunt blijft een vage contour van een tragische vrouw die door de geschiedenis als afval is achtergelaten.

- In **De stralende wereld** van de Britse *Margaret Cavendish* (1623-1673) belandt een jonkvrouw in een andere wereld, waar de steden zijn gemaakt van edelstenen en de mensen lijken op dieren. Ze schopt het tot keizerin en zet politiek, religie en wetenschap naar haar hand. Daarbij wordt ze op wonderlijke wijze bijgestaan door de geest van de hertogin van Newcastle. De schrijfster was zelf hertogin van Newcastle en publiceerde als eerste vrouw onder eigen naam over filosofie. *De stralende wereld* is haar beroemdste werk, de allereerste feministische utopie én een van de eerste sciencefictionromans. Vorige maand verscheen de eerste Nederlandse vertaling, die een uitgebreide inleiding bevat over het bijzondere leven en werk van Margaret Cavendish.

- In **Wapen Liefde** woont de 14-jarige Pearl met haar moeder Margot in een auto op een parkeerplaats naast een woonwagencamp in Florida. Pearl groeit op in de passagiersstoel, Margot woont op de achterbank. Moeder en dochter worden al snel opgenomen in de kleine gemeenschap van het woonwagencamp, en Pearl gaat naar school terwijl haar moeder met schoonmaakwerk wat geld weet te verdienen. Op een dag neemt Margot een nieuwe vriend mee naar de auto. De man handelt in wapens, en geeft haar een geweer dat ze verstopt onder de bestuurdersstoel. Het wapen is een duistere,

angstaanjagende aanwezigheid en zal Pearls leven voor altijd veranderen. De Amerikaans-Mexicaanse schrijfster van *Wapen Liefde*, Jennifer Clement, woont in Mexico-stad en is voorzitter van de politiek geëngageerde schrijversorganisatie PEN International. Eerder verscheen van haar *Gebed voor de vermisten*.

Activiteiten en boeken-nieuws in Utrecht en daarbuiten:

- Op 12 februari wordt de 3e roman van *Truus Rozemond*, gepresenteerd In de 3 Krone in Utrecht. In ***De vorm van Ierland*** verliest de hoofdpersoon Anna kort na haar scheiding een dierbare vriendin. Haar zoektocht naar wie ze is, komt daardoor in een stroomversnelling. Anna ontdekt meer en meer dat ze een spel speelt met *macht* en *intimiteit*. Zou ze liever een man zijn? Ze benijdt hen hun fysieke mogelijkheden. Haar relatie met vrouwen is ingewikkeld, toch laat ze zich verschillende keren verleiden. Dan gaat ze op reis. *Truus Rozemond* is Utrechtse en een bekende van onze bibliotheek en poëziegroep.

- Op 6 februari geven Daniel (Ineke) van Mourik (beheerder van Andreas Burniers literaire nalantenschap) en Manja Ressler een lezing over ***Andreas Burnier*** en wat haar bewoog om een voorkeur voor mystiek te ontwikkelen. Haar literaire werk - zowel de essays als de romans - is doordeesemd met beschrijvingen van mystieke ervaringen en mystieke theorieën, en is ook beïnvloed door haar filosofische kennis. De avond geeft een kijkje in de zoektocht die Andreas Burnier via de antroposofie, Jungiaanse psychologie en oosterse spirituele stromingen uiteindelijk heeft gebracht naar de Joodse mystiek. Meer

info: https://www.crescas.nl/cursussen/8mz/Filosofie-en-mystiek-Andreas-Burnier/?fbclid=IwAR3BZbg-IhdKAXvGoIgLtA7oEe7Ds4Rij7cfpKmNv7CsbZ1e_E75E6K9Wt0

- Op 12 februari begint bij Het Literatuurhuis de cursus ***Feminism now***. In de literatuur beleeft het feminisme een opleving. In de 19e eeuw werd het kiesrecht bevochten, in de 20e eeuw gelijke rechten, betere economische en maatschappelijke posities en seksuele vrijheid voor vrouwen, en het hedendaagse feminisme stelt geïnstitutionaliseerd seksisme aan de kaak. In de cursus worden vier actuele literaire werken besproken waarin deze thema's aan bod komen. Voor ieder boek worden twee avonden uitgetrokken en de boeken worden onder meer aan de hand van secundaire literatuur uit de reader besproken. Deze bevat fragmenten van relevante eigentijdse feministische studies, essays en artikelen. Meer info: <https://www.hetliteratuurhuis.nl/evenement/cursus-feminism-now/>

- T/m 7 april is in het Stedelijk Museum Amsterdam de eerste solo-expositie te zien van jonge kunstenaar ***Raquel van Haver***. Voor *Spirits of the soil* heeft de in Colombia geboren Amsterdamse een nieuwe serie monumentale schilderijen gemaakt. Naar haar eigen zeggen maakt ze 'luide' schilderkunst waarin ze vooral de overeenkomsten tussen groepen mensen benadrukt, met empathie voor de groepen in de marge van de samenleving. Haar schilderijen worden rauw en masculien gevonden, monumentaal en energiek, of donker en onheilspellend. Ze verbeeldt op een expressieve manier haar ervaringen in de Bijlmermeer, waar zij woont en werkt, en reflecteert zij op haar verblijf in de 'barrios' en 'favelas' van megasteden in de Caraïben, Afrika en Latijns-Amerika. Meer

info: <https://www.stedelijk.nl/nl/tentoonstellingen/raquel-van-haver> en <https://www.vice.com/nl/article/ev3ppm/raquel-haver-verhalen-achter-rauwe-schilderijen>

- Op 24 februari treedt ***Mariza*** op in TivoliVredenburg. De Mozambikaanse groeide vanaf haar vroege jeugd op in Lissabon, te midden van fadokroegen en fadista's. Die omgeving en alle liederen dieze hoorde, vormden haar tot wie ze nu is, of zoals zij het zelf verwoordt: 'Ik begrijp mezelf door fado te zingen.' Haar laatste album *Mundo* is een muzikaal reisdagboek waarin Mariza de wereld verkent. Van Kaapverdië tot Spanje en van Argentinië tot uiteraard Portugal. Meer

info: <https://www.tivolivredenburg.nl/agenda/mariza-24-02-2019/>

- Op 27 februari is er in TivoliVredenburg in de serie 'Grote Denkers' een avond over ***Simone de Beauvoir***. In de serie staan vooruitstrevende en eigenzinnige vrouwelijke denkers uit de wereldgeschiedenis centraal. Vrouwen waar we misschien minder vaak over lezen, maar die onze blik op de wereld hebben veranderd en vandaag de dag niets aan relevantie hebben verloren. Kan de iconische, feministische denker Simone de Beauvoir (1908-1986) een nieuwe generatie inspireren in het tijdperk van #metoo, intersectionaliteit en Jordan Peterson? Schrijfsters Franca Treur, Heleen DeBruyne, theatermakers Daria Bukvić en Mirthe Frese en programmamaker Merlijn Geurts laten zien hoe actueel Simone de Beauvoirs denkbeelden over zelfactualisatie, vrijheid en feminisme zijn. Meer

info: <https://www.tivolivredenburg.nl/agenda/simone-de-beauvoir-27-02-2019/>

Bibliotheeknieuws:

- Vanwege de toen verwachte gladde weersomstandigheden is het recensentencafé op 25 januari niet doorgegaan en verzet naar vrijdag 15 februari. Het wordt het 2e recensentencafé, bedoeld voor alle huidige recensenten, maar ook andere belangstellenden zijn van harte welkom. Na Virginia Woolf's *How Should One Read a Book?* nu de column *Leidraad* uit de Groene Amsterdammer als inspiratiebron om verder te praten over boeken en erover schrijven.- Op 16 maart is het weer nldoet-dag, en dus ook de jaarlijkse klussendag in de bibliotheek. Met na afloop inloop-borrel en thee, voor iedereen die wil.

- De studenten van het Grafisch Lyceum Utrecht, die zich hadden gemeld om de technische 'achterkant' van de website van een 'onderhoudsbeurt' te voorzien, zijn bijna klaar. Althans dat hopen zij, en wij ook. Dit is voor hun een begeleide oefenopdracht voordat ze de praktijk in gaan. Deze week moeten ze die afgerond hebben. De website kan er dus zeer waarschijnlijk weer een tijdje tegenaan. Dat maakt het voor een toekomstig webmaster nu makkelijker. Dus, wie wil?

- Ook zijn we op zoek naar iemand die boeken in de catalogus wil invoeren. Dat kan gewoon thuis achter de computer op basis van de lijst met nieuwe boeken die bij de bibliotheek binnen komen. Het zou fijn om te kunnen laten weten welke recente boeken in de collectie zitten. Dus als je bij dit klusje zou willen helpen, laat het ons weten! (info@vrouwenbibliotheek.nl)

Nieuwe boeken in de bibliotheek

Mijn leven is een schetsblad van Nika Toerbina (+ Hannah van Binsbergen), *Hoe heette de hoedenmaker?* van Loekie Zvonik, *Mensenwerk* van Han Kang, *Blijf bij me* van Ayòbámi Adébáyò, *De Amerikaanse prinses* van Annejet van der Zijl, *Op jouw bruiloft* van Carson McCullers.

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd:

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/01/04/foon-door-margriet-de-moor/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/01/08/hierdoor-joke-van-leeuwen/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/01/10/een-schitterend-vergeten-leven-door-tomi-boumans/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/01/14/spiegelbeeld-en-schaduwspel-door-margot-dijkgraaf/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/01/17/hotel-claremont-door-elizabeth-taylor/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/01/21/dwarsvers-van-emily-dickinson-en-edna-st-vincent-millay/>

De **leenbijdrage voor 2019** is vanwege de btw verhoging vastgesteld op € 26,-. Je kunt hiervoor vanaf nu en het hele volgende jaar onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van *Stichting Es Scent* o.v.v naam en '**leenbijdrage 2019**'. Meer overmaken om de vrouwenbibliotheek extra te ondersteunen mag natuurlijk altijd. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden, de nieuwsbrief is ook te lezen via onze website. Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 29 januari 2019